
FYSIIKAN TUTKIMUSLAITOKSEN JOHTOKUNNAN KOKOUS 1/2026

PÖYTÄKIRJA

AIKA	TIISTAINA 14. HUHTIKUUTA 2026 klo 15.30–16.35 Kokousta ennen (klo 15.00–15.30) johtokunnan jäsenten oli mahdollista tutustua ilmaisinelaboratorion tiloihin.
PAIKKA	KLO 15.30–17.00: PHYSICUM A311, GUSTAF HÄLLSTRÖMIN KATU 2, 3. KRS KLO 17.30 ALKAEN: ILLALLINEN RAVINTOLA LASIPALATSIN REWELL-KABINETISSA, MANNERHEIMINTIE 22–24

JÄSENET

~~professori Mikko Alava (Aalto)~~
professori Kari J. Eskola (JYU), pj. kohdassa 1–2
~~dekaani Sami Hyrynsalmi (LUT)~~
vararehtori Jyri Hämäläinen (Aalto), kohdat 7–15
professori Emilia Kilpua (UH)
~~vanhempi tutkija Tapio Lampén (HIP henkilöstö)~~
~~vararehtori Kaisa Miettinen (JYU)~~
laboratorionjohtaja Maarit Muikku (STUK)
vararehtori Kai Nordlund (UH), pj. kohdissa 2–15
dekaani Sasu Tarkoma (UH)
vararehtori Tapio Visakorpi (TAU)

VARAJÄSENET

professori Andrea Sand (Aalto)
~~professori Paul Greenlees (JYU)~~
professori Panja Luukka (LUT)
~~professori Harri Lipsanen (Aalto)~~
~~varadekaani Samuli Siltanen (UH)~~
yliopistotutkija Matti Kalliokoski (HIP hlöstö)
professori Ari Jokinen (JYU)
~~johtava asiantuntija Kari Peräjärvi (STUK)~~
~~varadekaani Gareth Law (UH)~~
~~professori Simo Huotari (UH)~~
professori Lasse Laurson (TAU)

PUHEENJOHTAJA	professori Kari Eskola (kohdat 1–2), vararehtori Kai Nordlund (kohdat 2–15)
ESITTELIJÄT	johtaja Katri Huitu
ASIAANTUNTIJAT	tutkimuskoordinaattori Antti Väihkönen (poissa kohdan 6), controller Seidi Sadesalo (kohdat 1–7)
SIHTEERI	hallintopäällikkö Tuulikki Laurila

1. Kokouksen avaaminen ja päätösvaltaisuuden toteaminen

Helsingin yliopiston johtosäännön 17 §:n mukaan hallintoelin on päätösvaltainen, kun vähintään puolet jäsenistä, kokouksen puheenjohtaja mukaan luettuna, on läsnä. Johtokunnan jäsen Kari Eskola avasi kokouksen, ja totesi sen päätösvaltaiseksi.

2. Johtokunnan puheenjohtajan ja varapuheenjohtajan valinta

Tutkimuslaitoksen johtosäännön (8.1.2020) 5 §:n mukaan johtokunta valitsee keskuudesta puheenjohtajan ja varapuheenjohtajan. HIP:in johtosääntö on pöytäkirjan liitteenä (*liite 1*).

Päätös: Johtokunta valitsi puheenjohtajaksi vararehtori Kai Nordlundin ja varapuheenjohtajaksi vararehtori Kaisa Miettisen.

3. Esityslistan hyväksyminen

Esitys: Hyväksytään esityslista kokouksen työjärjestykseksi.

Päätös: Esityksen mukaan.

4. Johtokunnan edellisen kokouksen pöytäkirjan hyväksyminen

Esitys: Hyväksytään johtokunnan 3/2025 kokouksen pöytäkirja (*liite 2*).

Päätös: Esityksen mukaan.

5. Ilmoitusasioita

- a) HIP:in johtokunta kaudella 1.4.2026–31.3.2030
- b) Valmisteluryhmän 1–2/2026 kokouksen muistio (liitteet 3–4)
- c) Business Finland nimennyt Christina Rinteen CERN:in industrial liaison officeriksi (ILO)
- d) HIP:n kesäharjoittelu CERN:ssä ja ESRF:ssä 2026: hakijoita yhteensä 136, joista kesäharjoitteluun valittiin 15 opiskelijaa (naisia 7): Aalto 6, HY 4, JYU 2 LUT 1, UTU 2.
- e) HIP Helsingin yliopiston tutkimuksen arvioinnin (RAUH) raportissa
- f) Viroon suunnitteilla HIP:in mallin mukainen kansallinen fysiikan tutkimuslaitos; EU-rahoitushaku käynnissä (Viro, CERN, HIP)
- g) Opetus- ja kulttuuriministeriö myöntänyt Otaniemen lukiolle lukiokoulutuksen luonnontieteiden valtakunnallisen kehittämistehtävän 2026–2031
- h) Talousraportti 1–2/2026 (*liite 5*)
- i) HIP Kumpulan Potentiaalissa 4.12.2025
- j) Supercell-vierailu CERN:iin 28.1.–30.1.2026
- k) Helsingin yliopiston alumnyhdistyksen vierailu CERN:iin 3.2.–4.2.2026
- l) CERN MasterClass Kumpulassa 24.2.2026 ja 31.3.2026
- m) Ulkoministeri Elina Valtonen CERN:issä 19.3.2026
- n) HIP:in henkilöstötilaisuuksia: HIP:in joulukahvit Kumpulassa 17.12.2025
- o) HIP:in tutkimukseen liittyviä rekrytointeja jäsenyliopistoissa:
 - Suomen Akatemian akatemiaprofessorin tehtävä professori Anu Kankaiselle Jyväskylän yliopistoon

- HIP:in Vahvasti vuorovaikuttavan aineen olomuodot -projektin akatemiaturkija Risto Paatelainen Turun yliopiston professoriksi ja Helsingin yliopiston yliopistotutkijaksi (20 %) 1.4.2026 alkaen

6. Tutkimuslaitoksen varajohtajan nimeäminen

Tutkimuslaitoksen johtosäännön 6 §:n mukaan johtokunnan tehtävänä on nimetä tutkimuslaitoksen varajohtaja toimikautensa ajaksi. Johtokunta nimesi 12.4.2022 kokouksessaan tutkimuskoordinaattori Antti Väihkösen tutkimuslaitoksen varajohtajaksi 31.3.2026 asti.

Esitys: Nimetään tutkimuskoordinaattori Antti Väihkönen HIP:in varajohtajaksi ajalle 1.4.2026–31.3.2030. (*Liitteet 6–7*).

Päätös: Esityksen mukaan.

7. Vuoden 2025 toimintakertomuksen hyväksyminen

Tutkimuslaitoksen johtosäännön 6 §:n mukaan johtokunnan tehtävänä on hyväksyä tutkimuslaitoksen toimintakertomus. HIP:in toimintakertomus vuodesta 2025 on pöytäkirjan liitteenä (*liite 8*). Toimintakertomus sisältää katsauksen vuoden 2025 toimintaan ja talouteen sekä tilastoja tuloksista ja henkilöstöstä.

Esitys: Johtokunta hyväksyy HIP:in toimintakertomuksen vuodesta 2025.

Päätös: Esityksen mukaan.

8. Vuoden 2026 lopussa päättyvät projektit ja projektien arvioinnit keväällä 2026

Tutkimuslaitoksen kolmivuotiset projektit sekä ohjelmajohtajien ja projektipäälliköiden kaudet ovat pöytäkirjan liitteessä (*liite 9*).

Vuoden 2026 lopussa päättyvät seuraavat projektit: Ydinaineen ohjelman ISOLDE sekä teknologiaohjelman Kiihdytinteknologian materiaalit (MAT) ja Ilmaisinkemitys laboratoriomittakaavan alkuaineanalyysiin (IDEAL).

SAB:in vuoden 2025 suositusten perusteella arvioidaan keväällä 2026 seuraava projekti:

Ydinaineen ohjelma:

FAIR toiminta – FAIR Operations 1.1.2026–31.12.2028, projektipäällikkönä Tuomas Grahn: arvioitsijana Angela Bracco (University of Milan) ja Dirk Rudolph (Lund University)

Johtokunta päättää 2/2026 kokouksessaan 1.1.2027 alkavista tutkimusprojekteista ja 3/2026 kokouksessaan 1.1.2027 aloittavista projektipäälliköistä.

9. Euroopan hiukkasfysiikan strategian päivitys

HIP osallistuu Euroopan hiukkasfysiikan strategian valmisteluun. HIP:in johtaja on CERN:in neuvoston asettaman Euroopan strategiaryhmän jäsen (The European Strategy Group, ESG).

HIP on kanavoinut yhdessä Fyysikkoseuran hiukkasfysiikan jaoston kanssa strategia--prosessiin suomalaisen tutkijayhteisön kantoja ja vaikuttanut sitä kautta CERN:in seuraavasta lippulaivahankkeesta eli LHC:n jälkeisestä kiihdyttimestä päättämiseen.

European Strategy Groupin (ESG) suositukset valmistuivat joulukuussa 2025:
<https://cds.cern.ch/record/2950671/files/CERN-ESU-2025-002.pdf>

CERN:in neuvosto päättää strategian päivityksestä keväällä 2026. Strategia julkistetaan 22.5.2026.

10. Tieteellisen neuvottelukunnan (SAB) kokous 25.8.–26.8.2026

Tutkimuslaitoksen johtosäännön 8 §:n mukaan tutkimuslaitoksella on tieteellinen neuvottelukunta, jonka toimikausi on neljä vuotta. Neuvottelukuntaan kuuluu jäseninä 6–10 kansainvälisesti ansioitunutta asiantuntijaa tutkimuslaitoksen harjoittaman perustutkimuksen ja teknologiatoiminnan aloilta. Neuvottelukunnan jäsenistä vähintään puolet on ulkomaalaisia. Neuvottelukunnan jäsenet nimeää HIP:in johtokunta.

Neuvottelukunnan tehtävänä on arvioida HIP:in toimintaa ja antaa sitä koskevia suosituksia johtokunnalle. (Johtosääntö 8 §). SAB:in kokous pidetään Kumpulassa 25.8.–26.8.2026, ja neuvottelukunta laatii kokouksen jälkeen johtokunnalle raportin.

Tieteellinen neuvottelukunta on pyytänyt valmistelua tai etukäteistä pohdintaa vaativia kysymyksiä ennen kokousta. Johtokunnan jäsenet voivat lähettää kysymyksensä HIP:in johtajalle heinäkuun loppuun mennessä.

11. HIP:in 30-vuotisjuhlavuosi 2026

Tasavallan presidentin asetus fysiikan tutkimuslaitoksesta tuli voimaan 1.9.1996, ja näin ollen tutkimuslaitos täyttää kuluvan vuoden syksynä 30 vuotta. HIP:in johtaja esitteli juhlavuoden ohjelmaa.

12. Tulevia tapahtumia

- CERN:in ulkonäyttely touko-heinäkuussa 2026: Tampere, Jyväskylä, Lahti, Helsinki
- FCC-kokous (Future Circular Collider) Helsingissä 8.6.–12.6.2026
 - o 9.6.2026 yleisötilaisuus Tiedekulmassa (CERN:in pääjohtaja Mark Thomson, paneelikeskustelu); 10.6.2026 Industry Day
- HIP:in kesäretki kesäkuussa 2026
- Strong and Electro-Weak Matter 2026 Helsingissä 17.8.–21.8.2026
- SAB:in kokous Helsingissä 25.8.–26.8.2026
- FAIR NUSTAR Week Jyväskylässä 29.9.–1.10.2026
- HIP Happy Hour kuukauden viimeisenä perjantaina Kumpulassa

13. Muut asiat

Ei muita asioita.

14. Johtokunnan seuraava kokous

Johtokunnan syksyn 2026 kokoukset pidetään etäkokouksina.

15. Kokouksen päättäminen

Puheenjohtaja päätti kokouksen klo 16.35.

Kai Nordlund
Vararehtori, johtokunnan puheenjohtaja

Tuulikki Laurila
Hallintopäällikkö, johtokunnan sihteeri

Asiakirja on allekirjoitettu sähköisesti Helsingin yliopiston asian- ja dokumentinhallintajärjestelmässä (RIIHI).

Tämä asiakirja on allekirjoitettu

Lista allekirjoittajista

Allekirjoittaja

Todennus